

Ministeren for Grønland (Mikael Gam): Jeg skal hermed tillade mig for det høje folketing at fremsætte *forslag til lov om ændring i lov om sundhedsvæsenet i Grønland.*

Loven af 27. maj 1950 om sundhedsvæsenet i Grønland blev udfærdiget i forbindelse med den betænkning, der i februar 1950 blev afgivet af den da siddende Grønlandskommission. Loven skulle erstatte og supplere bestemmelser i den ældre lov af 18. april 1925 om Grønlands styrelse, der blev ophævet ved gennemførelsen af de love, hvori lovgivningsmagten fastsatte rammerne for de reformer, som Grønlandskommissionen havde foreslået.

Loven om sundhedsvæsenet i Grønland, der i øvrigt i det væsentlige går ud på at fastlægge den sundhedsmæssige organisation i landet, blandt andet vedrørende ansættelse af en landslæge, ansættelse af distriktslæger, nedsættelse af sundhedskommissioner og oversundhedskommission, indeholder i § 5 en ganske kortfattet bestemmelse, hvorefter forskrifter, der sigter til forebyggelse og bekæmpelse af sygdomme, udfærdiges af statsministeren. Det var tanken med denne bestemmelse, at den skulle afgive hjemmel til udfærdigelse af bekendtgørelser, indeholdende nærmere regler om bekæmpelse af tuberkulose, kønsygdomme og andre smitsomme sygdomme, navnlig dem, der kan få epidemisk karakter. Ganske vist fandtes der i Grønland ældre bestemmelser vedrørende disse forhold, men dels var de ikke tidssvarende, dels fandt man det ønskeligt, at de herhenhørende bestemmelser, der ofte kan gribe ret stærkt ind i borgernes frihed, fik udgangspunkt i en egentlig lovbestemmelse, hvilket ikke tidligere havde været tilfældet.

Der har i årenes løb været udarbejdet udkast til forskellige bekendtgørelser, blandt andet om bekæmpelse af kønssygdomme, men netop under udarbejdelsen af denne bekendtgørelse måtte man erkende, at forudsætningerne for at udfærdige en sådan bekendtgørelse på det lovgrundlag, som forelå i lovens § 5, ikke fuldt ud var til stede.

Efter at grundloven ved grundlovsrevisionen af 1953 fuldt ud er kommet til at gælde i Grønland, gør bl. a. grundlovens bestemmelser om borgernes frihedsrettigheder det yderligere betænkeligt at udfær-

dige bestemmelser f. eks. om tvungen lægeundersøgelse og om afspærring af en kommune, uden at der kunne påvises en udtrykkelig lovhjemmel for sådanne foranstaltninger.

Endvidere har gennemførelsen af kriminallov for Grønland af 5. marts 1954 haft den betydning, at man ikke uden utvetydig lovhjemmel kunne håndhæve eventuelle regler ved en straftrussel, medmindre der forelå fornøden hjemme hertil, enten i kriminalloven eller i en anden i lovsform foreliggende regel. Efter de gældende bestemmelser i kriminalloven antages det, at man ikke kan straffe personer, der viser sig at være raske, hvis de overtræder f. eks. et forbud mod at forlade et smittet område, og sådanne foranstaltninger vil der kunne være tale om at iværksætte.

Også på et andet område har der vist sig behov for at ændre loven om sundhedsvæsenet i Grønland. I 1950 var al tilvirkning af levnedsmidler — ud over salg af det ubehandlede udbytte af jagt og fiskeri — i hænderne på den kgl. grønlandske handel, der som statsinstitution måtte underkaste sig alle rimelige hygiejniske bestemmelser, som sundhedsmyndighederne måtte ønske gennemført. Siden da er der imidlertid opstået en privat detailhandel, bl. a. med levnedsmidler, ligesom der har været tilløb til en privat tilvirkning af levnedsmidler under vilkår, der ikke kan betegnes som hygiejnisk tilfredsstillende, og man har fra landslægens og sundhedsstyrelsens side modtaget henstillinger om at gennemføre en i sundhedsmæssige hensyn begrundet regulering af denne private indsats på levnedsmiddelområdet.

Det kan efter min mening næppe være forsvarligt at give regler om levnedsmidlers tilvirkning og omsætning m. m. med udgangspunkt i den tidligere nævnte bestemmelse, der bemyndiger ministeren til at fastsætte regler til forebyggelse og bekæmpelse af sygdomme. Jeg må i hvert fald for mit vedkommende meget ønske at få en mere udtrykkelig bemyndigelse til at gribe ind på et område, der herved er helt præget af det private erhvervsliv, selv om dette på mangfoldige punkter er underkastet en ret nøje regulering for at sikre varernes kvalitet og sundhedsmæssige beskaffenhed.

Det er i øvrigt tanken, at de regler, der